

له نیوان جینۆسایدی کوردە فەیلیەکان و جینۆسایدی کوردە ئیزیدیەکان

رێبوار رەمەزان بارزانی

جینۆسایدی کوردە ئیزیدیەکان	جینۆسایدی کوردە فەیلیەکان
دەست بەسەرداگرتن و رفاندن و دەستگیر کردنی کچ و ژنی ئیزیدی و دەستدریژی کردنە سەریان و مامەلە پیکردن و کڕین و فرۆشتن. ئەمە جگە لە دەست بەسەراگرتنی شار و شوێن و گوند و مال و مولکیان.	دەست بەسەرداگرتنی هەموو مولک و مال و دیکۆمینتە کەسییەکانیان، رەگەزنامە عێراقی، ناسنامە باری شارستانی، دەفتەری خزمەتی سەربازی، مۆلەتی شۆفیتری، ناسنامە ژووری بازگانی بۆ ئەوانە بازگانی بوون، ناسنامە یەکییتی پیشەسازی عێراقی بۆ ئەوانە خواوەنی پیشەسازی بوون، دیکۆمینتی خواوەنداریتی، پرۆنامە قوتابخانە... هتد
لە بەر ئەوەی کورد بوون و ئاینکی جودا لە ئاینی ئیسلامیان هەبوو و خواوەن بێر و باوەر و ئایدیۆلۆژیایان جیاواز لە ئایدیۆلۆژیای ئەوان بوون.	لە بەر ئەوەی کورد بوون و زۆریەیان سەر بە مەزەبە شیعە بوون و ئایدیۆلۆژیایان جیاواز بوو.
مەبەست لێی سەپاندنی ئاینی ئیسلام بوو بە زەبری چەک و کوشتن و لە ناو بردن و سڕینەوی ئاین و بێر و باوەری ئیزیدی و ئیزیدیایەتی یە.	مەبەست لێی لێسەندنەوی ناسنامە و شۆناسی عێراقی بوونیان بوو.
ئەنجامدەرانێ تێوانە کە دەولەتی ئیسلامی لە عێراق و شام (داعش) بوو، ریکخراویکی تیرۆرستی پێ چەک بوو.	ئەنجامدەرانێ تێوانە کە دەولەتی عێراق بوو، دەولەتیکی دیکتاتۆری پێ چەک بوو.
دابەشکردن و پێشکەش کردنی کچ و ئافرەتی ئیزیدی وەک دەستکەوتی جەنگ بە سەر چەکدارانی تیرۆرستی داعشدا.	دابەشکردنی سامان و سەرماوە و مولکی کوردە فەیلیەکان وەک دەستکەوت بە سەر پرمۆزەکانی بەعسدا.
خێزانە هەلاتووکانی ئیزیدی سەدان کیلۆمەتر رینگیان بێ بۆ گەیشتن بە چیا شنگال و دواتریش بۆ ناوچە ئارامەکانی کوردستان لە رینگای رۆژئاواوە – سوریا بۆ باشووری کوردستان. بە بێ ئاو و نان و خواردن و خۆراک و شتوومەک، ئەمە سەرەرای بەرزای پلەیی گەرما.	خێزانە فەیلییە دەرکراوەکان بە دووری چەندان کیلۆمەتر بە کۆچرەو بە نیو بیابان و گەرما بە بێ نان و ئاو رێیان بڕیوە و بە مندال و ژن و پیرەوە ملیان دابوووە بەر.
بە سەدان کەس بە تاییبەت مندال و ئافرەت لە چیا شنگال و رینگای رزگار بوونیان بۆ ناوچە ئارامەکان گیانێان لە دەستداوە، هەر لەوێ زۆریەیان لاشەکانیان بە جێ هێلراون هەندیکیشیان خراوەتە ژێر تاشە بەردەکان و هەندیکیشیان لە ئەشکەوتەکان و ژمارەیهکی زۆر کەمیش ژێر خاک نراون چونکە هیچ شتیکیان نەبوو روفاتەکانیان بشارنەو.	لەم کۆچرەویدا سەدان کەس بە هۆی برسێتی و تینوویەتی (بە تاییبەتی ژن و مندال) گیانێان لە دەستدا و هەندیک لاشەکان خرایە ژێر تاشە بەردەو و هەندیکیشیان ژێر گل کران هەر لە رینگای کۆچرەویاندا.
تەقە کردن و کوشتنی هەر کەسێک کە کەوتبواوە دەست چەکدارانی داعش لەم کۆچرەویدا بە تاییبەت پیاوەکانیان، دەستگیر کردنی هەر کەسێک چارەنووسیانیان کوشتن یان رفاندن بوو، کوردە ئیزیدیەکان بۆیان نەبوو بگەرێنەو شوێنی رەسەنی خۆیان، مانەوێش لە شوێنی رەسەنی خۆیان کۆمەڵ کوشتن بوو، بۆ نموونە وەک هاوڵاتیانی گوندی کۆچۆ.	ئەبوابە بەرەو ولاتی ئێران بچن بە ناچاری و گەرانهوێش بۆ سنووری عێراق بە پێی بروسکە نەینیی وەزارەتی ناوخۆی عێراق ژمارە (2884) لە 1980/4/10 دا کوشتنی لە سەر بوو وەک لە کۆتاییەکییدا دەلێن: (...جەخت لە سەر فەرمانەکەمان دەکەینەو بە تەقە کردن لەوێ کە هەولێ گەرانهوێش بۆ نیو خاکی عێراق دەدات، لەوانە راکوێژراون...)
گرتن و زیندانی کردنی هەزاران مندال و ئافرەت و کچی ئیزیدی و بێ ریزی کردن بەرامبەر یان بێ ئەوەی هیچ تاوانێکیان کردبێت.	گرتن و زیندانی کردنی خێزانە کوردە فەیلیەکان بە ئافرەت و مندالەو.
گرتن و دەست بەسەرگرتنی پیاو و گەنجە کوردە فەیلیەکان، بە کۆمەڵ کوشتنێان لە لایەن دەولەتی عێراقی.	گرتن و دەست بەسەرگرتنی پیاو و گەنجە کوردە فەیلیەکان، بە کۆمەڵ کوشتنێان لە لایەن دەولەتی عێراقی.

هه‌لۆه‌شاندنه‌وه‌ی شیرازه‌ی خێزانی کورده فه‌یلیه‌کان	تیکدان و شتواندن و هه‌لۆه‌شاندنه‌وه‌ی شیرازه‌ی خێزانه ئێزیدییه‌کان